

Souběh trestných činů

Přednáška 19.4.2016

Pojem souběhu

- Forma pluralitní trestné činnosti téhož pachatele
- Situace, kdy pachatel spáchal dva a více trestných činů dříve, než byl pro některý z nich soudem I. stupně vyhlášen odsuzující rozsudek nebo doručení trestní příkaz.
- odsuzující rozsudek =
 - rozsudek, jímž se uznává vinným a je mu ukládán trest,
 - rozsudek, kterým bylo podmíněně upuštěno do potrestání (48 odst. 1), srov. § 45 odst. 3
 - povahu odsuzujícího rozsudku má i trestní příkaz (§ 314e/5 TrR)

Souběh jednočinný a vícečinný

- Základem rozlišování je počet skutků de iure.
- Jeden **skutek** = všechny relevantní projevy vůle pachatele navenek, které jsou příčinou trestněprávně významného následku, pokud jsou pokryty zaviněním (R 8/85).
- Momentem, který dělí pachatelovo jednání na různé skutky, je následek, který pachatel způsobil nebo chtěl způsobil.

Souběh stejnorodý a nestejnorodý

- Základem rozlišování je právní kvalifikace skutku de iure.
- **Právní kvalifikace** = posouzení skutku podle příslušných ustanovení TrZ.

Souběh jednočinný

- Tzv. konkurence ideální = konkurence právních kvalifikací, konkurence paralelní (současná)
- Jeden skutek – více právních kvalifikací – př. pachatel se vloupá do bytu a vykrade ho = krádež + porušení domovní svobody, otec donutí násilím dceru k souloži = znásilnění + soulož mezi příbuznými.
- Jednočinný souběh
 - nestejnorodý = jedním skutkem naplní různé skutkové podstaty
 - stejnorodý (?) = jedním skutkem naplní jednu skutkovou podstatu vícekrát – pachatel odpálí nálož a těžce zraní či usmrtí tři lidi = tři trestné činy ublížení na zdraví – soudní praxe - TC jediný – srov. i R 41/76 – úmyslné usmrcení více osob jedním jednáním = jeden trestný čin vraždy podle § 140/1, popř. 2/3 písm a).

Souběh vícečinný

- Tzv. konkurence reálná, konkurence skutků, konkurence sukcesivní (postupná)
- Více skutků – více právních kvalifikací
- Vícečinný souběh
 - stejnorodý - více skutky páchá trestné činy stejné skutkové podstaty
 - nestejnorodý – více skutky páchá různé trestné činy

Význam souběhu v TPH

- Z hlediska viny

znak skutkové podstaty = podmínka trestnosti:
opětovně - (poškození lesa - § 295 odst. 1, 2 písm. a),
opětovně v krátké době (obecné ohrožení § 272 odst. 1, 2 písm. b),

- Z hlediska trestu

- zvláštní režim trestání (trest úhrnný a souhrnný, zásada absorpce, asperace, kumulace),
- obecná přitěžující okolnost - § 42 písm. n) – spáchal více trestných činů - zásada zákazu dvojího přičítání téhož

Vyloučení souběhu = souběh zdánlivý

- Jednočinný: smyslem JS je vystihnout povahu a závažnost jednání pachatele pro společnost – každý skutek má být zásadně posuzován podle všech zákonných ustanovení, jež na něj dopadají, ale výjimky:
- poměr speciality: např. loupež (§ 173) je speciální k vydírání (§ 175), vražda novorozence matkou (§ 142) je speciální k vraždě (§ 140)
- poměr subsidiarity: např. delikty ohrožovací k poruchovým (ohrožování pohlavní nemocí (§ 155) k ublížení na zdraví)

Vyloučení souběhu

- faktická konsumpce: jeden trestný čin je prostředkem relativně malého významu ve srovnání se základním trestným činem nebo je vedlejším, málo významným produktem základního trestného činu (R 10/87).
- Př. odcizení kufříku obsahujícího utajované skutečnosti - krádež konzumována vyzvědačstvím
- Poškození okna při vloupání – konzumováno krádeží vloupáním
- Poškození oděvu při vraždě – zpravidla konzumováno.
- Srov. i R 34/77 – škoda musí být bezvýznamná ve srovnání se škodou, která byla způsobena hlavní trestnou činností

Vyloučení souběhu

- Souběh vícečinný:
- Trestné činy pokračující, trvajících a hromadné
- Konzumpce:
 - vývojová stádia
 - formy účastenství